

((به نام حضرت دوست))

پاسخ فعالیت های درس اول کتاب جامعه شناسی یازدهم

نام دبیر: سارا سالار

صفحه: 3

درس اول: جهان فرهنگی:

کتاب:

- تفاوت جهان اجتماعی و جهان طبیعی در چیست؟

جهان اجتماعی، مجموعه گسترده ای از پدیده های اعتباری، کنش انسان ها را شامل می شود. و با آگاهی و اراده انسان شکل می گیرد. ضمن اینکه علاوه بر کنش انسانی و پدیده های اعتباری، پدیده های تکوینی را نیز که با زندگی انسان ها ارتباط داشته باشند، شامل می شود. اما جهان طبیعی، فقط شامل پدیده های طبیعی است. و ربطی به آگاهی و اراده انسانی ندارد. در جهان اجتماعی، عضویت اعضا، به اراده آنها بستگی دارد و بر اساس، نظم است. اما در جهان طبیعی، عضویت موجود زنده و نظم آنها، تکوینی است.

- سال گذشته، فرهنگ را چگونه تعریف کردید؟

فرهنگ: شیوه زندگی اجتماعی، اعضای جامعه است. و حاصل آگاهی، عمل مشترک آدمیان می باشد.

- فرهنگ چه نقشی در هویت یابی افراد و جهان اجتماعی دارد؟

فرهنگ، مربوط به شیوه زندگی گروهی از انسان هاست که با یکدیگر زندگی می کنند. فرهنگ و جامعه نمی توانند از هم جدا باشند. جامعه بدون فرهنگ، امکان هویت یابی ندارد. و بدون جامعه نیز، فرهنگ معنایی ندارد. از طریق آموزش و تربیت، فرهنگ بصورت اکتسابی و نه ارثی، از نسلی به نسل دیگر منتقل می شود و باعث ایجاد هویت مشترک بین یک قوم و جامعه می شود.

- هویت جهان اجتماعی بیشتر متاثر از لایه های عمیق فرهنگ (عقاید و ارزش ها) است یا لایه های

سطحی آن (هنجار ها و نماد ها) چرا؟

متاثر از لایه های عمیق (عقاید و ارزش ها): هویت جهان اجتماعی، متاثر از عضویت گروهی افراد جامعه است. هویت فرهنگی جهان اجتماعی بر اساس عقاید و ارزش های اجتماعی آن شکل می گیرد. و تا زمانی دوام دارد که افراد جامعه، عقاید و ارزش ها را به رسمیت شناخته باشند و بپذیرند.

صفحه 4 کتاب

جامعه شناسی (2)

سال یازدهم

آیا می دانید منظور از ((جهان فرهنگی)) چیست؟

جهان فرهنگی، بخشی از جهان انسانی است.

از بخش اجتماعی، جهان انسانی با عنوان جهان فرهنگی یاد می شود.

جهان انسانی:

آیا می توانید برخی از پدیده هایی را که به جهان انسانی تعلق دارند نام ببرید؟

جواب: فرهنگ، آموزش، خانواده، اقتصاد، قوانین جامعه، گروه های اجتماعی

گفت و گو کنید: صفحه 5 کتاب

درباره راه های ورود یک اندیشه فردی به حوزه فرهنگ، گفت و گو کنید.

یک فرد می تواند از طریق گفتار و نوشتار، اندیشه و عقیده خود را به دیگران انتقال دهد. مثلا از طریق نوشتن کتاب، سخنرانی کردن.

حتی یک رهبر سیاسی و مذهبی هم می تواند با اندیشه های فردی خود، یک جامعه را سازمان دهد. و بر اندیشه های یک ملت تاثیر مثبت و یا منفی بگذارد. مانند امام خمینی در ایران و گاندی در هند.

جهان تکوینی: صفحه 6 کتاب:

می دانیم که تمامی پدیده های جهان هستی، محصول زندگی انسان نیستند؟ آیا می توانید برخی از این پدیده ها را نام ببرید؟

جهان آخرت، ملکوت، شهادت، روح، جن

جهان تکوینی شامل چه بخش هایی است؟

(آخرت، غیب، روح، جن، قیامت، ماوراطبیعه، فوق طبیعی)

صفحه 7 کتاب:

تکمیل کنید: با توجه به جهان هایی که تا کنون از آنها سخن گفتیم، نمودار زیر را تکمیل کنید:

بیندیشید: صفحه 9 کتاب:

- وضعیت امروزی محیط زیست، محصول چه باورهایی درباره انسان و طبیعت است؟

برخی معتقدند این وضعیت ناشی از برداشتی است که انسان مدرن و فرهنگ غرب از عالم طبیعت دارد. در این فرهنگ، انسان بر این گمان است که با تسخیر طبیعت و تصرف در آن، تمامی مسائل و مشکلات تاریخی خود را حل می کند.

- برخی از آیات قرآن مانند آیه 41 سوره روم، آیه 96 سوره اعراف، آیه 276 سوره بقره و ... از تعامل فعال جهان تکوینی با جهان اجتماعی و فرهنگی سخن می گویند. نمونه های این تعامل را در این آیات بیابید؟

آیه 96 سوره اعراف: و چنانچه مردم شهر و دیار همه ایمان آورده و پرهیزکار می شدند، همانا ما درهای برکات آسمان و زمین را بر روی آنها می گشودیم و لیکن چون تکذیب آیات کردند ما هم سخت به کیفر کردار زشتشان رسانیدیم.

آیه 41 سوره روم: فساد و پریشانی به کرده بد خود مردم در همه ی بر و بحر پدید آمد تا ما هم کیفر بعضی اعمالشان را به آنها بچشانیم که پشیمان شده و به درگاه خدا باز گردند.

آیه 276 سوره بقره: خدا از [برکت] ربا می کاهد، و بر صدقات می افزاید، و خداوند هیچ ناسپاس گناهکاری را دوست نمی دارد.

مفاهیم اساسی

اصطلاحات و مفاهیم اساسی درس را در این قسمت بنویسید:

جهان فرهنگی.

پرسش های بنیادی، جهان انسانی، بخش فردی جهان انسانی، بخش اجتماعی جهان انسانی، جهان ذهنی، جهان فرهنگی، جهان تکوینی، جهان طبیعت، جهان ذهنی، جهان فوق طبیعت، تعامل جهان های ذهنی، فرهنگی و تکوینی.

خلاصه کنید

مطالب مهم درس را در قالب جمله یا گزاره بنویسید. در این قسمت مفاهیم اساسی را تعریف می کنند یا ارتباط آنها را نشان می دهند.

- بخش اجتماعی جهان انسانی هویتی فرهنگی دارد و از آن با عنوان جهان فرهنگی یاد می شود.

1- جهان انسانی به دو بخش فردی و اجتماعی تقسیم می شود.

2- بین دو بخش فرهنگی و ذهنی جهان انسانی، تناسب و هماهنگی وجود دارد.

3- برخی جهان تکوینی را به طبیعت محدود می کنند.

4- متفکران مسلمان، جهان تکوینی را به دو جهان طبیعت و فوق طبیعت تقسیم می کنند.

5- بین جهان های مختلف، رابطه و تعامل وجود دارد.

آنچه از این درس آموختیم

در این قسمت می توانید جمله ها و گزاره هایی را که در قسمت ((خلاصه کنید)) نوشته اید با هم ترکیب کنید و در قالب یک بند بنویسید.

فرض کنید می خواهید مطالبی را که در این درس یاد گرفته اید به زبان و قلم خودتان به دیگران آموزش دهید. در کلاس نوشته های خود را بخوانید و با راهنمایی دبیر خود، بهترین آنها را انتخاب کنید و به نام نویسنده آن در کتاب خود بنویسید.

هر فرهنگی در عمیق ترین لایه های خود، به 3 پرسش بنیادی جواب می دهد. این پرسش ها به 3 دسته اصلی (هستی شناسانه، انسان شناسانه و معرفت شناسانه) تقسیم می شوند. یکی از جهان ها، جهان انسانی است که خود دو بخش دارد: 1- بخش فردی 2- بخش اجتماعی. به بخش فردی جهان انسانی، جهان ذهنی، و به بخش اجتماعی آن جهان فرهنگی می گویند. بین دو بخش ذهنی و فرهنگی جهان انسانی تناسب و هماهنگی وجود دارد. برخی جهان تکوینی را به طبیعت، محدود می کنند. اما نزد متفکران مسلمان، جهان طبیعت، بخشی از جهان تکوینی است. بر اساس 3 دیدگاه، بین جهان های ذهنی، فرهنگی، تکوینی، تعامل وجود دارد. در این مورد 3 دیدگاه وجود دارد.